

ໃບລານ ກັບ ຊາວພູດຫລວງພະບາງ

ພຣະອາຈານ ອອນແກ້ວ ສິດທິວົງ

ປະຊາຊົນລາວ ຕັ້ງແຕ່ເໜືອຮອດໃຕ້ ເມື່ອເວົ້າເຖິງໜັງສືພູກໃບລານແລ້ວ ໃຜໆກໍຮັບຮູ້ ແລະ ເຂົ້າໃຈວ່າ ເປັນເອກະສານສຳຄັນ ເປັນສິ່ງບັນຈຸຂໍ້ມູນຄວາມຮູ້ ທັງຝ່າຍຄະດີໂລກ ແລະ ຄະດີທຳ ອັນສືບເນື່ອງມາຈາກ ແຮງງານ ແລະ ພູມປັນຍາຂອງບັນພະບຸລຸດລາວ ທີ່ອິດຂຽນໄວ້ສືບໆກັນມາ ທັງທີ່ເປັນອັກສອນລາວບູຮານ ແລະ ອັກສອນທຳ ມັນເປັນເງື່ອນໄຂອັນສຳຄັນທີ່ສະທ້ອນໃຫ້ເຫັນສັງຄົມລາວໃນຍຸກສະໄໝຕ່າງໆ ທີ່ຜ່ານມາ ວ່າລາວເຮົາກໍເປັນປະເທດນຶ່ງທີ່ມີນັກປູກປັນດິດ ໜັງສືພູກໃບລານລາວ ໄດ້ເຮັດໃຫ້ຊາວບ້ານທຳມະດາກາຍ ເປັນນັກຕໍ່ສູ້ ເປັນນັກວິຊາການ ເປັນຄູບາອາຈານ ເປັນນັກປູກປັນດິດ ມາຫລາຍຕໍ່ຫລາຍແລ້ວ ໃນອະດີດ ນັບໄດ້ວ່າມັນເປັນມໍລະດົກທາງດ້ານວັນນະຄະດີຂອງລາວໂດຍແທ້ ເປັນສົມບັດຂອງຊາດ ມີປະຫວັດສາດຍາວ ນານ ຈົນບໍ່ມີໃຜສາມາດຮູ້ໄດ້ເລີຍວ່າ ໃບລານພູກນີ້ ເພິ່ນຂຽນໃສ່ໃບລານມາແຕ່ປີໃດ ແລະ ແມ່ນໃຜເປັນຜູ້ ລິເລີ່ມ

ໃນເມື່ອກ່ອນ ການສຶກສາຂອງລາວເຮົາ ຍັງບໍ່ທັນເປີດກວ້າງ ບໍ່ທົ່ວເຖິງ ຄົນທັງຫລາຍຈຶ່ງບໍ່ຄ່ອຍມີ ໂອກາດໄດ້ຮຽນໜັງສື ຊາວບ້ານທີ່ໄປຈຶ່ງໄດ້ອາໄສວັດເປັນສູນກາງສຶກສາວິຊາຄວາມຮູ້ດ້ານຕ່າງໆ ເລີ່ມຕົ້ນ ແຕ່ການຮຽນໜັງສືລາວບູຮານ-ໜັງສືທັມ ຊາວບ້ານນຳເອົາລູກຫລານຂອງຕົນ ເຂົ້າບວດເປັນສາມະເນນ ຫລື ຝິກຂຸ ເພື່ອສຶກສາຮຳຮຽນນຳຄູບາອາຈານຜູ້ຮູ້

ກ່ອນຈະບວດກໍຕ້ອງໄດ້ມາເຂົ້າເປັນຄະໂຍມ ເພື່ອຮຽນຄວາມຂໍ້ບວດ ຮຽນສິນສິບ ຮຽນປັດຈະເວກ ຂະນະທັງສີ່ ແລະ ຮຽນເອົາຂະໜົບທຳນຽມ ຫລືຮີດຄອງທີ່ຈະຕ້ອງປະຕິບັດຫລັງຈາກບວດແລ້ວ, ຮຽນໄດ້ແລ້ວ ພຣະອຸປັດຊາຈຶ່ງທຳການບວດໃຫ້ ເມື່ອບວດເຂົ້າມາແລ້ວ ຄູບາອາຈານກໍເອົາໃຈໃສ່ ສິດສອນໃຫ້ຄວບຄູ່ກັບ ຄວາມຢາກໄດ້ຢາກດີຂອງຜູ້ບວດໃໝ່ ເຊິ່ງມີຄວາມອົດທົນພາກພຽນເປັນເລີດໃນເວລານັ້ນ ວິທີການຮຽນ ການສອນຂອງເພິ່ນ ກໍຄືການຖ່າຍທອດແບບບຸກຄົນ ສູ່ບຸກຄົນ ເຊັ່ນ :

ຕອນແລງ ຫລັງຈາກໄຫວ້ພຣະແລ້ວ ສາມະເນນກໍເຂົ້າໄປວັນທາ ພຣະອາຈານ ພອບຫົວລົງຮຽນ ຫຼັງສືສູດ ໂດຍເວົ້າຕາມຫລັງພຣະອາຈານ ເທື່ອລະຂໍ້-ສອງຂໍ້ ຈື່ໄດ້ແລ້ວກໍວັນທາ ອອກໄປເລົ່າໃຫ້ລ່ຽນໄຫລ ເຊິ່ງບູຮານເອີ້ນກັນວ່າ : "ຈົມຫຼັງສື"

ຕອນເຊົ້າ ຫລັງຈາກສັນຈັງຫັນແລ້ວ ສາມະເນນກໍຈະນຳເອົາຫຼັງສືຜູກໃບລານ ທີ່ພຣະອາຈານ ເປັນຜູ້ຈັດໃຫ້ ສ່ວນຫລາຍຈະແມ່ນຫຼັງສືປັນຍາປາຣະມີ ຫລືຫຼັງສືແທນນ້ຳນົມແມ່ ວາງຫຼັງສືໃສ່ຂັນແລ້ວ ຂາບ 3 ເທື່ອ ວັນທາ ພຣະອາຈານຈັບເອົາຫຼັງສືຫັນຫລັງໃຫ້ພຣະອາຈານ ເພື່ອພຣະອາຈານຈະໄດ້ເຫັນຫຼັງສື ງ່າຍ ອາຈານຈະບອກໃຫ້ເທື່ອລະວັກ ເທື່ອລະເຄິ່ງແຖວ-ເທື່ອລະແຖວ ຫລືອາດຈະເປັນເທື່ອລະໜ້າ (ໃບລານ) ກໍມີ ທັງນີ້ກໍອີງໃສ່ຄວາມປຶກ ຄວາມປ່ອງຂອງຜູ້ຮຽນ ເມື່ອເຫັນວ່າຜູ້ຮຽນຈື່ໄດ້ແລ້ວ ພຣະອາຈານກໍບອກໃຫ້ ວັນທາ ພຣະອາຈານ ແລ້ວອອກໄປຊ້ອມການອ່ານດ້ວຍຕົນເອງ ໃຫ້ລ່ຽນໄຫລ ເຊິ່ງບູຮານນິຍົມເອີ້ນກັນວ່າ: "ລຽບຫຼັງສື"

ຈະເປັນຫຼັງສືສູດ ຫລືຫຼັງສືເທດ ເມື່ອເຖິງເວລາຮຽນໃນມື້ຕໍ່ມາ ຜູ້ຮຳຮຽນກໍຕ້ອງໄດ້ຈົມ ແລະ ອ່ານ ບ່ອນທີ່ຮຽນຜ່ານມານັ້ນ ໃຫ້ພຣະອາຈານຟັງ ເບິ່ງວ່າໄດ້ດີ ແລະ ຖືກຕ້ອງແລ້ວບໍ່ ຖ້າໄດ້ດີ ແລະ ຖືກຕ້ອງແລ້ວ ອາຈານກໍບອກຕໍ່ໄປ ຮຽນຢູ່ຢ່າງນີ້ຈົນກວ່າຈະຈົບ

ເມື່ອຮຽນຈົບຜູກຫີນື່ງ (ປັນຍາປາຣະມີ ຫລືແທນນ້ຳນົມແມ່) ແລ້ວ ອາຈານຈະນຳເອົາຫຼັງສື ອຸນຫັດ ສະວິໄຊ ມາໃຫ້ຮຽນເປັນຜູກຫີ 2 ຈົບແລ້ວ ເພິ່ນກໍເອົາຫຼັງສືເລື່ອງ ມະຫາວິບາກເຜດ-ຮອມ ມາໃຫ້ຮຽນ ເປັນຜູກຫີ 3, ພຣະອາຈານເຫັນວ່າ ສິດຂອງຕົນຈົບຜູກຫີ 3 ແລ້ວ ກໍສາມາດອ່ານເອງໄດ້ (ບາງຄົນກໍເປັນ ຄົນໃຈປຶກແດ່ ກໍຕ້ອງໄດ້ຮຽນຜູກຫີ 4 ສ່ວນຫລາຍຈະເປັນຫຼັງສື ມະຫາມູນລະນິພານ) ເພິ່ນກໍຈະນຳເອົາຫຼັງສື ທີ່ເປັນຄຳສອນຕ່າງໆ ເຊັ່ນ ຫຼັງສືສຽວສະຫວາດ, ນາງຕັນໄຕ ຫລື ອາດຈະເປັນຫຼັງສື ຊາດົກຕ່າງໆ ມາໃຫ້ ລຽບ (ອ່ານ) ໃຫ້ເພິ່ນຟັງມື້ລະຜູກ ໂຕໃດບໍ່ໄດ້ເພິ່ນກໍບອກໃຫ້ ເມື່ອອ່ານແລ້ວກໍເກີດຄວາມປະທັບໃຈໃນເລື່ອງ ຕ່າງໆ ເລົ່ານັ້ນ ສຸດທ້າຍຜູ້ກ່ຽວກໍຄົ້ນຄວ້າມາອ່ານເອງ ໂດຍອາຈານບໍ່ຕ້ອງບອກ

ຄູ-ອາຈານສະໄໝບູຮານນັ້ນ ພວກເພິ່ນມີວິທີການສິດສອນທີ່ຍອດຢ້ຽມ ແລະ ຮັບປະກັນບໍ່ວ່າຈະເປັນ ດ້ານຄວາມຮູ້, ຄວາມສາມາດ, ນິດໄສໃຈຄໍ ຈະເປັນຄົນໃຈປຶກ ຫລືໃຈປ່ອງກໍຕາມ ເພິ່ນຈະຕ້ອງສອນໃຫ້ໄດ້ ເທົ່າໆກັນ ຕ່າງແຕ່ວ່າ ໄວຫລືຊ້າຕ່າງກັນເທົ່ານັ້ນ

ໜັງສືຜູກທຳອິດເພິ່ນໃຫ້ຮຽນໜັງສື ແທນນ້ຳນົມແມ່ ທັງນີ້ກໍ່ເພື່ອເຮັດໃຫ້ຜູ້ຮຽນນັ້ນຮູ້ຈັກຄຸນຂອງ ພໍ່-ແມ່ ເປັນຄົນມີກະຕັນຍູຕໍ່ຜູ້ມີພະຄຸນ ມີຄວາມໂອບເອື້ອອາລິ ມີຄວາມຮັກແພງສາມັກຄີຕໍ່ໝູ່ເພື່ອນ

ໜັງສື ອຸນຫັດສະວິໄຊ ກໍ່ເຮັດໃຫ້ຜູ້ຮຽນເກີດຄວາມຮູ້ສຶກຢາກສ້າງບຸນ-ກຸສົນ, ເກີດຄວາມຮັກໜັງສື ຢາກສ້າງໜັງສື ຢາກອ່ານ ຢາກເຫດສະໜາໃຫ້ຍາດພີ່ນ້ອງ ແລະ ພຸດທະບໍລິສັດທັງຫລາຍຟັງ ຍ້ານກັມ-ເວນ ຢາກເປັນຜູ້ບໍ່ມີໂຣຄາພະຍາດ

ສ່ວນໜັງສືມະຫາວິບາກ ເຮັດໃຫ້ຜູ້ອ່ານ-ຟັງ ເກີດຄວາມຮູ້ສຶກຢ້ານບາບ-ກັມ-ເວນ ບໍ່ກ້າເຮັດ ຄວາມຊົ່ວ ແມ່ນແຕ່ຄິດກໍ່ຍັງບໍ່ກ້າ, ຢາກນຳໄປເຜີຍແຜ່ໃຫ້ຍາດຕິພີ່ນ້ອງຂອງຕົນເອງ ຫລືຄົນໃກ້ຊິດຕິດແທດ ໄດ້ຍິນໄດ້ຟັງ ຮັບຮູ້ ແລະ ເຂົ້າໃຈ ເພື່ອໃຫ້ເກີດຄວາມຢ້ານຕໍ່ບາບ ຫັນມາເຮັດແຕ່ຄວາມດີ ເໝືອນກັບຕົນເອງ

ເມື່ອເກີດຄວາມຮູ້ສຶກຄືແນວນັ້ນ ຜູ້ຮຽນກໍ່ຍິ່ງມີຄວາມມຸ່ງໝັ້ນທີ່ຈະຮຽນ-ອ່ານ-ຂຽນ ອອກເຜີຍແຜ່ ມີຄວາມເຄົາລົບນັບຖື ບູຊາຕໍ່ຄູ-ອາຈານ ຍ້ອນເຂົ້າໃຈວ່າ ຕົນເອງຮູ້ບາບ ບຸນ ຄຸນ ໂທດ ປະໂຫຍດ ແລະ ບໍ່ແມ່ນປະໂຫຍດ ກໍ່ຍ້ອນຄູ-ອາຈານ, ພຣະອາຈານກໍ່ມອບໜ້າທີ່ໃຫ້ໄປເທດຕາງໜ້າ ຕາງຕາ ຕາມບ້ານນ້ອຍ ບ້ານໃຫຍ່ ເຮືອນນັ້ນ ເຮືອນນີ້ໄປເລື້ອຍໆ ຕາມການນິມົນຂອງຍາດໂຍມເນື່ອງໃນງານບຸນຮິດຄອງປະເພນີ ວັນບຸນສຳຄັນທາງພຸດທະສາສະໜາ ແລະ ງານເທດສະການຕ່າງໆ ທີ່ທາງການຈັດຂຶ້ນ ອອກຕົນຍາດໂຍມ ຍາດຕິພີ່ນ້ອງກໍ່ຊ້ອງສາທຸກການ ໃຫ້ຄວາມຍ້ອງຍໍສະເລີນຕ່າງໆ ນາໆ ພຣະ-ແນນ ຜູ້ບວດໃໝ່ກໍ່ຍິ່ງໄດ້ກຳລັງ ໃຈ ແຂ່ງຂັນກັນເລົ່າຮຽນ ແຂ່ງຂັນກັນອ່ານ ຖາມກັນວ່າ: "ເຈົ້າອ່ານໄດ້ຈັກຜູກຕໍ່ມື້, ຂ້ອຍອ່ານໄດ້ທໍ່ນີ້ຜູກຕໍ່ມື້, ຜ່ານມາເຈົ້າອ່ານຈົບຈັກເລື່ອງແລ້ວ ... " ດັ່ງນີ້ເປັນຕົ້ນ. ຕອນກາງເວັນ ເມື່ອຍາດໂຍມຍ່າງກາຍມາວັດກໍ່ຈະ ໄດ້ຍິນສຽງພຣະໝຸ່ມແນນນ້ອຍ ລຽບໜັງສືຢູ່ແຊວໆ, ຖ້າບໍ່ໄດ້ຍິນສຽງລຽບໜັງສື ຍາດໂຍມກໍ່ຈະຮ້ອງຖາມ: "ເປັນຈັ່ງໃດ ? ມື້ນີ້ຄືບໍ່ໄດ້ຍິນສຽງຈົວນ້ອຍລຽບໜັງສື ?" ດັ່ງນັ້ນ, ຈິ່ງຕ້ອງໄດ້ອ່ານ ໄດ້ລຽບຍູ່ເປັນປົກກະຕິ ມັນເປັນການອົບອຸ່ນວັດວາອາຮາມ ແລະ ບ້ານຊ່ອງໄປໃນໂຕ

ເຊິ່ງເປັນໂອກາດອັນດີ ທີ່ທາງພຣະສົງອົງຄະເຈົ້າ ໄດ້ນຳເອົາພູມປັນຍາອັນລ້ຳຄ່າຂອງປັນພະບູລຸດ ທີ່ ບັນທຶກໄວ້ໃນໃບລານ ອອກເຜີຍແຜ່ຢ່າງກວ້າງຂວາງ, ບັນດາອອກຕົນຍາດໂຍມ ກໍ່ເກີດຄວາມເຫລື້ອມໃສ ສັດທາເປັນຢ່າງຍິ່ງ ຕໍ່ກັບການເຜີຍແຜ່ ແລະພາກປະຕິບັດຂອງພຣະສົງ-ສາມະເນນ, ຢາກນຳເອົາລູກຫລານ ຂອງຕົນເຂົ້າບວດຮຽນຂຽນອ່ານ ປະຕິບັດສິນທັມ ເພື່ອຈະໄດ້ຄ້ຳຊູ ແລະ ສືບທອດພະພຸດທະສາສະໜາໃຫ້ຍິນ ຍິງຄົງຖາວອນເທົ່າ 5000 ວັດສາ

ສ່ວນຜູ້ຍິງບໍ່ມີໂອກາດໄດ້ບວດ ຮຽນ-ຂຽນ-ອ່ານ ແຕ່ກໍ່ໄດ້ອາໄສການຟັງເທດຈາກພຣະສົງ-ສາມະເນນ ຈາກການເລົ່າເລື່ອງຕ່າງໆ ຂອງຜູ້ເຖົ້າຜູ້ແກ່, ການບອກສອນຂອງຜູ້ຫລັກຜູ້ໃຫຍ່ ແລ້ວກໍ່ນຳໄປປະຕິບັດ ເພື່ອໃຫ້ເກີດບຸນເກີດກຸສົນຕໍ່ໄປ

ການເຜີຍແຜ່ຂອງພຣະສົງອົງຄະເຈົ້າໃນສະໄໝນັ້ນ ແມ່ນມີຄວາມສຳຄັນ ມີບົດບາດ ແລະມີປະໂຫຍດ ສູງສຸດຕໍ່ສັງຄົມລາວ ເຮັດໃຫ້ຄົນລາວມີສິນທັມ ມີວັດທະນະທັມທີ່ໜ້າຮັກໜ້າພາກພູມໃຈ ເປັນຄົນມີຈິດໃຈສູງ ມີນ້ຳໃຈຮັກແພງສາມັກຄີເຊິ່ງກັນ ແລະກັນ ໂອບເອື້ອອາລິຕໍ່ກັນ, ທີ່ເປັນໄດ້ຄືແນວນັ້ນ ກໍຍ້ອນຄວາມຮູ້ຈາກ ຫັງສືຜູກໃບລານ ປະສົມປະສານກັບຄວາມຮູ້ ຄວາມສາມາດຂອງພຣະພິກຂຸສົງ-ສາມະເນນ ໃນສະໄໝນັ້ນ ເຊິ່ງຖືວ່າເປັນກຸ່ມຊົນທີ່ເປັນແບບຢ່າງອັນດີ ມີສິນທັມ ມີວັດທະນະທັມ ມີຄວາມຊື່ສັດເປັນເລີດ ເປັນທີ່ໜ້າເຊື່ອຖື ຂອງຜູ້ໄດ້ພົບເຫັນ - ໂອ້ລົມ, ດັ່ງນັ້ນ ການເຜີຍແຜ່ກໍຈິ່ງເປັນໄປດ້ວຍຄວາມສະດວກສະບາຍ ແລະ ໄດ້ຮັບ ຜົນສູງສຸດ

ມາເຖິງປັດຈຸບັນ ນະໂຍບາຍຂອງພັກ-ລັດຖະບານເຮົາ ກໍໄດ້ເປີດກວ້າງທາງດ້ານການສຶກສາ ຂະຫຍາຍໂຮງຮຽນໄປທົ່ວທຸກຕົວເມືອງ ລົບລ້າງຄວາມບໍ່ຮູ້ໜັງສືໃຫ້ແກ່ປະຊາຊົນໃນທົ່ວປະເທດ ໄດ້ຢ່າງ ສິ້ນເຊີງ, ໂຮງຮຽນສົງ ແລະ ໂຮງຮຽນຄະລິທັດ ແມ່ນເປັນເອກະພາບກັນທາງດ້ານຫລັກສູດການຮຽນ ການສອນ ແຕກຕ່າງກັນເລັກນ້ອຍ ຄື: ໂຮງຮຽນສົງ ເພີ່ມສາຍວິຊາພຸດທະສາສະໜາ ເຂົ້າຕື່ມເທົ່ານັ້ນ, ດັ່ງນັ້ນ ຊາວບ້ານກໍໄດ້ນຳເອົາລູກ - ຫລານຂອງຕົນໄປເຂົ້າໂຮງຮຽນຝ່າຍຄະລິທັດ ແຕ່ກໍຍັງມີບາງບ້ານ ບາງເຂດ ທີ່ເປັນບ້ານເລັກນ້ອຍ ຢູ່ກະແຈກກະຈາຍ ຫ່າງໄກຈາກໂຮງຮຽນ ລຳບາກການໄປ-ມາ ຊາວບ້ານຈຳນວນນຶ່ງ ກໍໄດ້ນຳເອົາລູກຫລານຂອງຕົນເຂົ້າບວດ ແລ້ວໄປຝາກໄວ້ນຳວັດຕ່າງໆ ໃນຕົວເມືອງ ເພື່ອເຂົ້າໂຮງຮຽນສົງ ກ່ອນຈະບວດ ພໍແມ່ກໍ່ໄປຊອກວັດຢູ່ໃນໂຕເມືອງ ແລະ ສະເໜີໂຕເຂົ້າໂຮງຮຽນກ່ອນ ຖ້າບໍ່ໄດ້ ກໍບໍ່ບວດ

ການບວດກໍ່ບໍ່ເໝືອນເມື່ອກ່ອນ ຜູ້ຈະບວດບໍ່ໄດ້ຄວາມຂໍ້ບວດ ພຣະອຸປັດຊາຕ້ອງໄດ້ບອກໄປເທື່ອລະ ຄວາມ ເທື່ອລະຂີ້ ການນົບ ການຂາບ ກໍບໍ່ຖືກແບບ ເມື່ອບວດແລ້ວກໍ່ໄປຢູ່ວັດທີ່ຊອກໄດ້ແລ້ວນັ້ນ ແລະ ໄປໂຮງຮຽນເລີຍ, ໂດຍບໍ່ໄດ້ໃກ້ຊິດຕິດແທດກັບພຣະອຸປັດຊາອາຈານ. ດັ່ງນັ້ນ ພຣະອຸປັດຊາ-ອາຈານ ຈິ່ງບໍ່ມີ ໂອກາດທີ່ຈະສິດສອນບົດສູດ-ເທດ ຂະໜົບທຳນຽມຕ່າງໆ ແຕ່ຢ່າງໃດໃຫ້ໄດ້, ກໍຕ້ອງໄດ້ອາໄສແຕ່ໂຮງຮຽນ ເປັນຫລັກ ຄູ-ອາຈານທີ່ສິດສອນຢູ່ໂຮງຮຽນນັ້ນ ສ່ວນຫລາຍກໍເປັນຄະລິທັດ ທີ່ເຄີຍບວດກໍ່ມີ ທີ່ບໍ່ເຄີຍກໍ່ມີ ເມື່ອມີຊົ່ວໂມງສອນ ກໍຂຶ້ນຫ້ອງສອນຕາມວິຊາສະເພາະຂອງເຂົາເຈົ້າ, ບັນດາເຈົ້າອະທິການວັດ ສ່ວນຫລາຍ

ກໍ່ເປັນຄົນເຖົ້າ-ແກ່ ຂາດຄວາມຮູ້ຄວາມສາມາດ ອ່ອນຕໍ່ການສຶກສາອົບຮົມຄົນຍຸກໃໝ່, ອີກປະການນຶ່ງ ພວກເພິ່ນກໍ່ເປື້ອໜ່າຍຄວາມວຸ້ນວາຍຂອງລູກໆຫລານໆ ມາພຽງພໍແລ້ວ ຈິ່ງຕ້ອງເຂົ້າມາບວດເພື່ອສະແຫວງ ຫາຄວາມສະງົບທາງຈິດໃຈ, ການເວົ້າ-ວ່າ ການບອກ-ສອນ ກໍ່ວ່າໄປຕາມພາສາຂອງຄົນເຖົ້າ ຊ້າໆ ຊາກໆ ຈະເຊື່ອ-ຈະຟັງ ຫລືບໍ່ເຊື່ອ-ບໍ່ຟັງ ກໍ່ແລ້ວແຕ່ ເຮັດໃຫ້ພຣະເນນໝຸ່ມນ້ອຍເກີດຄວາມ ເປື້ອໜ່າຍ ລໍາຄານ ບໍ່ເຊື່ອ ຟັງ ຕື້ດ້ານຕໍ່ຄຳສັ່ງສອນຂອງຄູບາອາຈານ ຄູບາອາຈານເອງກໍ່ເກີດຄວາມຫຍື້້ຫຍື້ ຫົດຫູ່ໃຈ ຫົນຫານຕໍ່ຄວາມ ຕື້ຄະນອງຂອງພະ-ເນນໝຸ່ມນ້ອຍບໍ່ໄດ້, ພະ-ເນນໝຸ່ມນ້ອຍ ກໍ່ພາກັນມຸ່ງໜ້າຫາຄວາມຮູ້ທາງດ້ານວິຊາ ສະເພາະ ເກີດມີການຊອກຈ້າງຮຽນວິຊາການຕ່າງໆຈາກຊາວບ້ານ ຢ່າງເປັນຂະບວນ ເປັນຕົ້ນແມ່ນ ພາສາ ອັງກິດ ເຊິ່ງເນື້ອໃນບົດສອນລ້ວນແຕ່ກ່ຽວກັບວັດທະນະທຳຂອງຕ່າງໆ ເມື່ອຮຽນແລ້ວກໍ່ຢາກຫົດສອບ ຄວາມຮູ້ຂອງຕົນ ເຝິກຊ້ອມການປາກກາງເວົ້າກັບຊາວຕ່າງປະເທດ ເມື່ອປາກເວົ້າໄດ້ແລ້ວ ກໍ່ເກີດຄວາມ ເຫິກເຫິມເຍີ້ຍິ່ງ ອວດຮູ້ອວດຫລັກ ວາງທ່າທາງບໍ່ຢາເກງຜູ້ຫລັກຜູ້ໃຫຍ່ ດູງກຸງພຣະເຖົ້າ ພຣະແກ່ ດູງກຸງພູມ ບັນຍາ ຂອງບັນພະບູລຸດຂອງຕົນ ລືມໜ້າທີ່ຄວາມເປັນພຣະ-ເນນຂອງຕົນ ບໍ່ຄ່ອຍຈະເອົາໃຈໃສ່ຕໍ່ໜ້າທີ່ ປະລະ ຮິດຄອງປະເພນີໄປ ຂາດຂະໜົບທຳນຽມໃນການປະຕິບັດຕໍ່ຄູບາ-ອາຈານ ຕໍ່ວັດວາສາດສະໜາ ຕໍ່ອອກຕົນ ຍາດໂຍມ, ອ່ອນຕໍ່ຫັມ-ວິນັຍ ບໍ່ພາກັນທ່ອງສູດ ຮຽນເທດ ເໝືອນແຕ່ກ່ອນ ໂດຍອ້າງວ່າ ເມື່ອສຶກຂາລາເພດ ອອກໄປແລ້ວນຳໄປເປັນອາຊີບຫາກິນບໍ່ໄດ້ ເຮັດໃຫ້ຄູບາອາຈານຫຍື້ງຍາກ ປວດສະໝອງໃນການປົກຄອງ ຈະໄລ່ໜີ ໄລ່ສຶກ ເຫດຜົນກໍ່ບໍ່ພຽງພໍ ອີກຢ່າງນຶ່ງ ກໍ່ຍັງມີຄວາມເປັນຫວ່າງອະນາຄົດຂອງລູກສິດ ແລະ ຄວາມ ຈິ່ງຈຽມພໍ່ແມ່ຍາດພີ່ນ້ອງຂອງເຂົາເຈົ້າກໍ່ເປັນບັນຫານຶ່ງ ເພາະເປັນບ້ານນ້ອຍເມືອງນ້ອຍ ເຄືອຍາດພີ່ນ້ອງ ມັນກ່ຽວຂ້ອງເຈືອລະເນືອກັນໄປໝົດ, ພໍ່-ແມ່ ພີ່ນ້ອງຂອງເຂົາເຈົ້າເອງ ກໍ່ຍິນດີສະໜັບສະໜູນ ສົ່ງເສີມໃຫ້ເປັນ ໄປແນວນັ້ນ ເພື່ອຈະໄດ້ເປັນຄົນທັນໂລກ ທັນສະໄໝ ທັນເຫດການ ນຳບ້ານ-ເມືອງເພິ່ນ ເພື່ອຈະໄດ້ນຳໄປສ້າງ ຖານະຂອງຕົນເອງໃນອະນາຄົດ ຫລັງຈາກສຶກອອກໄປ ພຣະ-ເນນບາງອົງ ອ່ານໜັງສືທັມກໍ່ບໍ່ໄດ້ ຂາດຄວາມຮູ້ ຄວາມສາມາດໃນດ້ານການເຜີຍແຜ່, ເມື່ອຮຽນຈົບຊັ້ນ ໓5 ຫລື ໓6 ແລ້ວ ກໍ່ພາກັນສຶກຂາລາເພດ ອອກໄປ ຮຽນຕໍ່ຢູ່ພາຍນອກ ຜູ້ທີ່ຈົບຊັ້ນສູງ ຈົບຈາກຕ່າງປະເທດ ກໍ່ພາກັນຮິບລາສຶກຂາອອກໄປຫາວຽກເຮັດງານທຳ ຄະນະສົງພວກເຮົາກໍ່ຕ້ອງຂາດຜູ້ສືບທອດ ຂາດບຸກຄະ ລາກອນຢູ່ແບບນີ້ລ້ຳໄປ

ເວົ້າເຖິງຍາດໂຍມ ກໍ່ແຕກຕ່າງເມື່ອກ່ອນຫລາຍ ຫາໂອກາດເຂົ້າວັດຟັງຫັມກໍ່ຍາກແລ້ວ ເນື່ອງຈາກ ມີພາລະກິດທີ່ຈະຕ້ອງເຮັດຫລາຍຢ່າງ ຄົນໝຸ່ມກໍ່ຕ້ອງໄປທຳທຸລະກິດ ຜູ້ມີໜ້າທີ່ທາງລັດຖະການກໍ່ຕ້ອງ ໄປວຽກໄປການ ພວກລູກໆ ກໍ່ໄປໂຮງຮຽນ ສ່ວນຜູ້ເຖົ້າຜູ້ແກ່ ກໍ່ເຜົາເຮືອນ ເບິ່ງແຍງພວກລູກ-ຫລານ, ຢູ່ໃນເຮືອນກໍ່ມີສັບພະຂອງພໍ່ໃຈທຸກຢ່າງໄວ້ໃຫ້ພ້ອມ ມີທໍລະຫັດໄວ້ໃຫ້ເບິ່ງ ຢາກເບິ່ງເລື່ອງຫຍັງ, ເມື່ອເຖິງວັນສິນ

ຢາກຟັງເທດ ກໍ່ເປີດເບິ່ງ-ຟັງເທດ (ນິບທໍລະຫັດຕາງພຣະ). ເມື່ອເຖິງວັນເສົາ-ອາທິດມາ ພວກລູກໆ-ຫລານໆ ກໍ່ພາກັນໄປທ່ຽວ ຕາມແບບວັດທະນະທໍາຂອງຊາວຕາເວັນຕົກ ຜູ້ເຖົ້າກໍ່ເຝົ້າເຮືອນຕາມເຄີຍ ກໍ່ເລີຍບໍ່ມີ ໂອກາດເຂົ້າວັດຟັງຫັມ

ແຕ່ມີບາງໂອກາດກໍ່ໄດ້ໄປຮ່ວມບຸນເຮືອນຝັ່ງ ນ້ອງໆ ຄົນໃກ້ຊິດ ບ້ານໃກ້ເຮືອນຄຽງ ດ້ວຍຄວາມຮິບ ພ້າວ ເນື່ອງຈາກລູກ-ຫລານ ເອົາລົດມາສົ່ງ-ຮັບ ບາງຄົນກໍ່ບໍ່ພ້າວ-ຟັງປານໃດ ແຕ່ກໍ່ໃຊ້ເວລາອອກເຮືອນ ໃຫ້ເປັນປະໂຫຍດ ດ້ວຍການຖາມຂ່າວຄາວກັນ ໂອ້ລົມພັນເຕກັນ ດັງພິດສະໜັ່ນ ເພາະດົນໆພວກເຜີ້ນຈິ່ງໄດ້ ມາພົບກັນກໍ່ເລີຍພັດໃຫ້ສົມໃຈໄປເລີຍ ເວລາມັນຈໍາກັດ, ພຣະສົງ-ສາມະເນນ ຈະສູດຈະເທດກໍ່ປ່ອຍໃຫ້ເປັນ ເລື່ອງຂອງພຣະສົງໄປ. ເຖົ້າແກ່ບາງຄົນ ກໍ່ບໍ່ມີຄວາມກັງວົນວຸ້ນວາຍກ່ຽວຂ້ອງກັບຄອບຄົວລູກຫລານພໍປານ ໃດ ລູກຫລານກໍ່ໃຫ້ໂອກາດ ໃຫ້ເວລາໄປຮ່ວມບຸນສິນກິນທານຕາມວັດວາອາຣາມ ຕາມບ້ານໃກ້ບ້ານໄກ ມີງານບຸນຢູ່ໃສກໍ່ມີໜ້າຢູ່ຫັ້ນ ກໍ່ເລີຍເກີດຄວາມລື້ງແກວ່ນກັບພຣະສົງອົງຄະເຈົ້າ ຄຸ້ນເຄີຍກັບບົດສູດ ບົດເທດ ໄປໃສກໍ່ໄດ້ຍິນ-ຟັງແຕ່ບົດເກົ່າ ນັ່ງນົບໄປນໍາ ເຮັດທໍາທໍາໜ້າໃຄ່ຕາຂຽວໃສ່ຄົນອື່ນ ເມື່ອຄົນອື່ນບິນແຊວ ອວດຮູ້ ອວດຫລັກໃສ່ໝູ່ເພື່ອນ ອວດຮູ້ອວດຫລັກໃສ່ພຣະໝູ່ເນນນ້ອຍ ວ່າຕົນເອງນັ້ນຊໍານານໃນການໄປຮ່ວມບຸນ ງານ ເປັນຄົນເຄີຍໄດ້ຍິນໄດ້ຟັງມາຫລາຍແລ້ວ ມີຄວາມຮູ້ຄວາມຫລັກຫລາຍແລ້ວ ບາງຄົນກໍ່ທໍາຕົນເປັນ ພໍ່ພຣະ ແມ່ຈົວໄປເລີຍ ພຣະສົງກໍ່ນໍາເອົາໜັງສືສະຫລອງ ຫລືອານິສົງທີ່ມັນສັ້ນກະຫັດຮັດ ທີ່ພິມເປັນປື້ມ ອັກສອນລາວແລ້ວນັ້ນ ມາເທດ ເພື່ອສະໜອງ ຫລືສະຫລອງສັດທາ, ບາງອົງກໍ່ໃຊ້ໂວຫານປະຕິພານຂອງຕົນ ເທດປະຕິພານ ເພື່ອສ້າງລົດນິຍົມ ສ້າງຖານະຂອງຕົນ ບາງອົງກໍ່ເທດເພື່ອພຣະພຸດທະສາສະໜາໂດຍແທ້ ຫັງສືຫັມໃບລານ ກໍ່ເລີຍໝົດໂອກາດທີ່ຈະຖືກນໍາມາອ່ານ ນໍາມາເທດເຜີຍແຜ່, ຕູ້ໃບລານແຕ່ລະວັດຖືກອັດ ແຈບ ບົດກະແຈຕາຍ ບໍ່ເຫັນໝອກບໍ່ເຫັນແດດ ຖືກຄົນຍຸກໃໝ່ມອງຂ້າມວ່າເປັນມໍລະດົກ ເປັນຂອງເກົ່າ ເປັນຂອງໝົດຍຸກສະໄໝໄປໂດຍປະລິຍາຍ ປ່ອຍໃຫ້ເປັນໜ້າທີ່ຂອງ ໝູ່-ປວກ ໄພທໍາມະຊາດ ໄພສົງຄາມ ຕະຫລອດເຖິງນັກລໍາກໍາໄລຈາກມໍລະດົກຂອງຊາດ

ແຕ່ໃບລານກໍ່ມີໂອກາດໄດ້ຖືກນໍາມາເທດ ໃນລະດູເທດສະການບຸນພະເຫວດ (ບຸນມະຫາຊາດ) ເວົ້າເຖິງ ບຸນພະເຫວດຢູ່ຫລວງພະບາງ ແມ່ນຍັງດໍາເນີນການແບບບູຮານຢູ່ ກ່າວຄື: ເລີ່ມຕັ້ງແຕ່ເດືອນ 12 ແຮມ ເປັນຕົ້ນໄປ ຈົນເຖິງເດືອນ 4, ຕາມບ້ານຕ່າງໆ ແມ່ນເຂົາເຈົ້າຈະປ່ຽນກັນເຮັດບຸນພະເຫວດ

ຜິທີຫ້າງຫາກະກຽມ: ກ່ອນຈະເຮັດບຸນປະມານ 10 ວັນ ຫລືອາທິດນຶ່ງ ຊາວບ້ານຈະພ້ອມພຽງກັນ ມາເຕົ້າໂຮມຢູ່ວັດ ເພື່ອປຸກຜາມບຸນດ້ວຍໄມ້ໄຜ່ ປະດັບປະດາຕົກແຕ່ງດ້ວຍຕົ້ນ ກ້ວຍ-ອ້ອຍ, ທຸງພັນຊັ້ນ, ທຸງໄຊ ...

ຢູ່ຫລວງພະບາງພວກເຮົາ ກໍໄດ້ນຳເອົາອັກສອນຫັມເອົ້າເປັນຫລັກສູດການຮຽນ ຢູ່ຊັ້ນ ມ1 - ມ2, ສ່ວນ ມ3 ຂຶ້ນໄປເຖິງ ມ6 ແມ່ນນຳໃຊ້ອັກສອນຫັມມາຂຽນເປັນພາສາບາລີ ໃນພາກວິຊາພາສາບາລີ, ຈັດຕັ້ງກຸ່ມນັກຮຽນ ເຝິກການຂຽນໃບລານດ້ວຍເຫລັກຈານ ໂດຍໄດ້ເຊີນຜູ້ຊ່ຽວຊານໃນການຂຽນໃບລານ ມາເຝິກອົບຮົມໃຫ້, ພ້ອມກັນນັ້ນ ທາງໂຄງການ ຍາລາ ກໍໄດ້ໄປຕັ້ງສູນປົກປັກຮັກສາໜັງສືຜູກໃບລານ ໄວ້ທີ່ວັດ ໃໝ່ ສຸວັນນະພູມມາຮາມ ເພື່ອບໍລິການໃນການແນະນຳວິທີການປົວລະບັດຮັກສາ ບໍລິການໃຫ້ແຂກພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດໄດ້ເບິ່ງໄດ້ຊົມ ຖ້າຜູ້ຊົມໃຊ້ຕ້ອງການໜັງສືປະເພດໃດ ທາງສູນກໍຈະບໍລິການໃນການຈານ ອອກໃຫ້ຕາມຕົ້ນສະບັບ

ໃນຕໍ່ໜ້ານີ້ ພວກເຮົາໄດ້ມີແຜນການປຸກລະດົມຂົນຂວາຍເອົາພຣະສິງ-ສາມະເນນ ແລະ ເຍົາວະຊົນ ເຂົ້າຮ່ວມກິດຈະກຳໜັງສືຜູກໃບລານ ດ້ວຍຮູບການຕ່າງໆ ເຊັ່ນ: ກິດຈະກຳການອ່ານ ການຂຽນ ການຖາມ ຕອບບັນຫາກ່ຽວກັບຄວາມຮູ້ຕ່າງໆ ໃນໜັງສືຜູກໃບລານ ໂດຍການໃຫ້ຄະແນນ ແລະຮາງວັນ ເປັນຂອງຂວັນ ກຳລັງໃຈແກ່ຜູ້ຊະນະເລີດ

ຈັດງານບຸນສະເຫລີມສະຫລອງໜັງສືຜູກໃບລານປະຈຳປີຂຶ້ນ ໂດຍກຳນົດເອົາວັນສ້າງຕັ້ງໂຄງການ ປົກປັກຮັກສາໜັງສືຜູກໃບລານເປັນເກນ

ເປີດເຝິກອົບຮົມວິທີການປົກປັກຮັກສາໜັງສືຜູກໃບລານ ແລະ ວິຊາພື້ນຖານການຄຸ້ມຄອງບໍລິການ ຫ້ອງສະໝຸດໃຫ້ແກ່ພຣະສິງ-ສາມະເນນ ປີລະ 1 ຄັ້ງ

ສົ່ງເສີມໃຫ້ກຳລັງໃຈແກ່ຜູ້ມັກຄົ້ນຄວ້າ ມັກອ່ານ ແລ້ວຂຽນອອກມາເປັນປຶ້ມ ອອກສູ່ສາຍຕາມະຫາຊົນ

ສຸດທ້າຍນີ້ : ຂ້າພະເຈົ້າຂໍວົງວອນໃຫ້ຄົນລາວທົ່ວປະເທດ ໂດຍສະເພາະກໍແມ່ນພຣະສິງ-ສາມະເນນ ໜຸ່ມນ້ອຍ ແລະ ເຍົາວະຊົນ ໃຫ້ເຫັນຄວາມສຳຄັນ ແລະ ຮູ້ຄຸນຄ່າຂອງໜັງສືຜູກໃບລານ ຢ່າໄປເຂົ້າໃຈ ພຽງວ່າ ເປັນໜັງສືຂອງພຣະສຳລັບໄວ້ເທດ ໄວ້ອ່ານເທົ່ານັ້ນ ມັນເປັນຂອງຄົນລາວໝົດທຸກຄົນ ໃຜຕ້ອງ ການອ່ານ ຕ້ອງການຄົ້ນຄວ້າກໍໄດ້ທັງນັ້ນ ບໍ່ວ່າຈະເປັນຄົນລາວ ຫລືຊາວຕ່າງປະເທດ ໜັງສືຜູກໃບລານລາວ

ບໍ່ເລືອກຊັ້ນວັນນະ ບໍ່ຈຳແນກຊົນຊັ້ນຊົນເຜົ່າ ມັນເໝືອນກັບແມ່ນ້ຳລຳທານ ໃຜຈະອາບ-ໃຊ້-ຕື່ມ ກໍໄດ້ຕາມ
ຊອບໃຈ ເຊິ່ງຄົນລາວເຮົາສາມາດເອກອ້າງກັບຊາວຕ່າງປະເທດໄດ້ວ່າ ບັນພະບູລຸດຂອງພວກເຮົາ ກໍບໍ່ໄດ້
ຕໍ່າຕ້ອຍນ້ອຍໜ້າໄປກວ່າຊາດອື່ນໆ ເຄີຍເປັນນັກປູາດບັນດິດມາເໝືອນກັນ, ຂໍໃຫ້ໜັງສືຜູກໃບລານລາວ
ຈົ່ງຍືນຍົງຄົງຖາວອນຄູ່ຊາດຄູ່ແຜ່ນດິນລາວ.